

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim YUMAKLI tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 17.09.2025

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili

Türkiye'nin tarım alanları, orman varlıkları ve meraları son yıllarda ciddi ölçüde baskı altındadır. Tarım ve mera alanları, hızla artan madencilik faaliyetleri, sanayi bölgeleri, enerji yatırımları, yol ve altyapı projeleri, turizm ve konut alanlarına tahsis edilerek amaç dışı kullanıma açılmakta; bu durum hem gıda güvenliği hem de ekolojik denge açısından endişe verici sonuçlar doğurmaktadır.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre, Türkiye'de tarım arazilerinin toplam yüzölçümüne oranı son 20 yılda %36'lardan %30'a gerilemiştir. Bu da yaklaşık 3,4 milyon hektarlık tarım alanı kaybı anlamına gelmektedir. Aynı şekilde, mera alanları da 1990'lardan bu yana %50'ye yakın küçülmüştür. 1990 yılında 21,7 milyon hektar olan mera ve otlak alanı, 2020'li yıllarda 11 milyon hektarın altına inmiştir.

Özellikle Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) gerekli değildir kararları ile taş ocakları, altın madenciliği, jeotermal enerji projeleri, termik santraller ve barajlar gibi projeler, çoğunlukla verimli tarım arazilerine, yaylalara, ormanlık bölgelere ve meralara kurulmaktadır. Bölgedeki vatandaşların ve çiftçilerin yaptığı itirazlar çoğu zaman dikkate alınmamakta; kamu yararı gözetilmeden izin süreçleri hızla tamamlanmaktadır.

34012

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

Örneğin, 2023 – 2025 arasında Manisa, Erzincan, Muğla, Artvin, Balıkesir, Konya, Erzurum, Yozgat ve Sivas gibi birçok ilde çiftçiler, çevreciler ve baro temsilcileri tarafından açılan davalarda tarım alanlarına verilmiş ruhsatlar iptal edilmiştir. Ancak uygulamada tahribat çoktan gerçekleşmiştir.

FAO ve OECD raporlarında da tarım arazilerinin ve otlakların madencilik ya da inşaat faaliyetlerine açılmasının, kırsal ekonomiyi çökerttiği, hayvancılığı bitirdiği ve iklim kriziyle mücadeleyi zayıflattığı belirtilmektedir. Tarımsal üretimin düşmesiyle birlikte gıda ithalatı artmakta, çiftçinin borçluluğu yükselmekte, kırsaldan göç hızlanmaktadır.

Türkiye’de bu sürece karşı çıkan çeşitli tarım birlikleri, Ziraat Odaları, Barolar ve Çevre Platformları, toprak koruma kurul kararlarının göz ardı edilmesini, mera tahsis değişikliklerinin kolaylaştırılmasını ve ÇED denetimlerinin yeterince yapılmamasını sıklıkla eleştirmektedir.

Bu nedenle, Bakanlığınızın:

- Hangi projelere hangi gerekçelerle izin verdiği,
- Tarım topraklarını, orman ve mera alanlarını korumaya dönük hangi tedbirleri aldığı,
- Bölgedeki vatandaşların itirazlarını ne ölçüde dikkate aldığı,
- Tahrip olan arazilerin yeniden kazanımı için hangi programları yürüttüğü hususlarının kamuoyuyla şeffaf biçimde paylaşılması büyük önem arz etmektedir.

Bu bağlamda;

1. 2010 – 2025 yılları arasında Türkiye genelinde tarım alanı, mera ve orman alanlarının yüzölçümlerinde yıllara göre yaşanan değişim ne kadardır? İl ve bölge bazında en çok kayıp yaşanan alanlar nerelerdir?
2. Aynı dönemde, tarım, orman ve mera alanlarının başka amaçlarla kullanılmak üzere tahsis edildiği ya da yapılaşmaya açıldığı ruhsat sayısı kaçtır? Bu ruhsatlar hangi projelere (madencilik, turizm, enerji, ulaşım, konut vb.) verilmiştir?
3. Bu projelere verilen izinlerde ÇED raporu gerekli değildir kararı verilenlerin oranı nedir? Hangi illerde bu kararlar yoğunlaşmıştır?
4. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından toprak koruma kurullarında son 5 yılda alınan kararların sayısı, bu kararların ne kadarı tarım dışı kullanımı onaylamıştır?

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

5. Bölgedeki vatandaşlar, çiftçiler ve STK'lar tarafından açılan iptal davaları sonucunda kaç proje durdurulmuş ya da iptal edilmiştir? Bu kararlara rağmen uygulaması devam eden projeler var mıdır?
6. Bakanlığınız tarafından mera tahsis değişikliği kapsamında alınan karar sayısı nedir? Bu kararlara toplam kaç hektar mera başka amaçlarla kullanım iznine açılmıştır?
7. Tahrip edilen veya amaç dışı kullanılan tarım ve mera arazilerinin rehabilitasyonuna yönelik ne tür programlar yürütülmektedir? Son 5 yılda yeniden tarıma kazandırılan alan miktarı ne kadardır?
8. Bakanlığınız ile Enerji ve Tabii Kaynaklar, Sanayi ve Teknoloji, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği gibi diğer kurumlar arasında tarım, orman ve mera alanlarının korunmasına yönelik koordinasyon mekanizmaları nelerdir?
9. Son 5 yılda yapılan denetimlerde, izin sınırlarını aşan madencilik/taş ocağı uygulamaları tespit edilmiş midir? Bunlarla ilgili hangi yaptırımlar uygulanmıştır?
10. Bakanlığınız, FAO ve OECD gibi uluslararası kuruluşların toprak kaybı, kırsal yoksulluk, gıda güvenliği ve ekosistem tahribatına dair uyarılarını ülkemiz için nasıl değerlendirmektedir?